

Силабус курсу:

УПРАВЛІННЯ ПЕРЕСТРАХУВАЛЬНИМИ ОПЕРАЦІЯМИ

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Ступінь вищої освіти:	магістр
Спеціальність:	072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Рік підготовки:	1
Семестр викладання:	весняний
Кількість кредитів ЄКТС:	3
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	залік

Автор курсу та лектор:

к.е.н., доц., Мартинов Андрій Анатолійович

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

доцент кафедри фінансів та банківської справи

посада

pubrealin@ukr.net

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Викладач лабораторних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Викладач практичних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

* – 1) дані підрозділи вносяться до силабусу в разі, якщо практичні та (або) лабораторні заняття проводить інший викладач, котрий не є автором курсу та лектором; 2) припустимо змінювати назву підрозділу на «Викладач лабораторних та практичних занять:», якщо лабораторні та практичні заняття проводить один викладач, котрий не є автором курсу та лектором.

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Студенти отримують теоретичні знання і навички з практики перестрашування майнових інтересів і ризиків юридичних і фізичних осіб; поглиблене вивчення механізму надання перестрахових послуг.

В теперішніх умовах розвитку економіки кожна страхова компанія потребує проведення страхових операцій з постійним або поодиноким використанням процедури передачі ризиків у перестрашування. Перестрашування дозволяє страховій компанії забезпечити фінансову стійкість та збалансованість страхового портфеля, підвищувати його місткість.

Курс може бути корисним студентам за спеціальностями в галузі економіки та фінансів, а також випускникам, що збираються працювати в страхових компаніях, фінансових установах та підприємствах всіх форм власності.

Результати навчання:

Знати: визначення місця перестрашування у фінансовій системі; сутність перестрашування; основні поняття та терміни, що застосовуються у перестрашуванні; особливості надання перестрахових операцій; основні види та форми перестрахових послуг; стан перестрахового ринку в Україні; організацію перестрахової діяльності; характеристику основних перестрахових операцій; особливості та шляхи поліпшення фінансової діяльності перестраховиків.

Вміти: теоретично обґрунтовувати практичні аспекти функціонування перестрахового ринку; застосовувати на практиці законодавчі і нормативні акти стосовно страхового ринку; правильно орієнтуватися у формуванні, функціонуванні, регулюванні і саморегулюванні складових перестрахового ринку.

Передумови до початку вивчення:

Для вивчення матеріалу даної дисципліни необхідні знання з методів вищих фінансових обчислень, страхування, теорії фінансів, страхових послуг, маркетингу і менеджменту.

Мета курсу (набуті компетентності)

В наслідок вивчення даного навчального курсу здобувач вищої освіти набуде наступних компетентностей:

1. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та мислити критично.
3. Здатність використовувати економіко-математичні методи для вирішення задач у сфері перестрашування.
4. Навички проведення перестрахових операцій.
5. Навички укладання та ведення перестрахових угод.
6. Навички укладання договорів співстрахування.
7. Здатність розумітися на фінансовому менеджменті та маркетингу у сфері перестрашування.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Сутність перестраховання, його необхідність і роль у суспільстві	Денна 2/0/2 Заочна 1/0/1	Сутність та необхідність перестраховання. Місце перестраховання у фінансовій системі. Історичні передумови виникнення перестраховання. Суб'єкти і об'єкти перестраховання. Перші професійні перестраховальні компанії. Місце перестраховання на національному страховому ринку. Обставин за яких виникає потреба в перестрахованні. Класичне визначення перестраховання. Характерні риси перестраховання Основні категорії перестраховання. Ретроцесія. Ретроцеденти та ретроцесіонарії. Перестраховання, як результат поділу ризиків (цесії та ретроцесії). Природа страхування і перестраховання. Види комісій у перестрахованні. Перестраховальні пули. Типи пулів та їх значення. Перестраховання, як необхідна умова забезпечення фінансової стійкості страховика незалежно від розміру його капіталу та страхових резервів Функції страхового ринку. Роль страхового ринку в економіці. Державне регулювання страхового ринку, його причини, головні принципи, законодавчі основи.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
2.	Методи перестраховання	Денна 2/0/2 Заочна 1/0/1	Класифікація перестрахових операцій за методом передавання ризиків у перестраховання і за оформленням правових відносин сторін. Факультативний метод перестраховання та його характеристика. Переваги і особливості факультативного методу перестраховання. Порядок укладання перестраховального договору на факультативній основі. Сутність та зміст ковер-ноти. Недоліки методу: факультативного перестраховання. Облігаторні (договірні) перестрахові операції, їх переваги та недоліки. Сутність, переваги та недоліки факультативно-облігаторного і облігаторно-факультативного перестраховання.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
3.	Форми проведення перестрахових операцій	Денна 2/0/2	Різноманіття перестрахових договорів за формою. Пропорційна і непропорційна форми проведення перестрахових операцій. Квотний договір перестраховання, договір ексцедента суми і квотно-ексцедентний договір у пропорційному перестрахованні. Їх переваги та недоліки, умови використання. Ексцедент за договором. Сума ексцедента. Квотно-ексцедентний договір, його особливості. Сутність та призначення непропорційного перестраховання. Відповідальність за непропорційним договором. Особливості непропорційного перестраховання. Непропорційне перестраховання: договір ексцедента збитку та договір ексцедента збитковості, їх особливості та умови використання. Ризикований ексцедент збитку та катастрофічний ексцедент збитку. Зростання	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			питомої ваги непропорційних договорів перестраховання.	
4.	Порядок укладання та ведення перестрахової угоди	Денна 2/0/2	Правові відносини між суб'єктами перестраховання. Порядок укладання договору перестраховання та набуття ним чинності. Права та обов'язки суб'єктів перестрахових відносин. Процедура підготовки та укладання договору перестраховання. Порядок і умови здійснення страхових виплат та виплат страхових відшкодувань за договором перестраховання.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
5.	Особливості перестраховання ризиків у нерезидентів	Денна 2/0/2	Актуальність перестраховання ризиків у нерезидентів. Перестраховання ризиків за межами країни. Регулювання перестрахових операцій, стримування перестраховання ризиків за кордоном. Державне перестраховання. Зміст та сутність Положення «Про здійснення операцій з перестраховування». Оподаткування перестраховальних премій. Документи що необхідні для здійснення розрахунків з перестраховиками – нерезидентами за договорами перестраховання. Особливості договорів перестраховання, що укладаються за посередництва страхових брокерів. Посередницькі послуги з перестраховання ризиків на території України.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
6.	Співстраховання та механізм його дії	Денна 2/0/2	Співстраховання – сутність, економічний зміст та особливості. Особливості укладання договорів співстраховання. Умови, що визначають права і обов'язки кожного страховика у договорі співстраховання. Співстраховальні ознаки на прикладі перестраховальних пулів. Концепції взаємності, як фундамент організації пулів. Типи пулів. Пули страхування та пули перестраховання: сутність та особливості. Права і обов'язки учасників пулу. Принципи організації пулів. Чинники, що впливають на принципи організації пулів. Ліміт відповідальності пулу. Види перестраховальних пулів. Ринковий пул, його особливості. Урядовий перестраховальний пул. Андеррайтерський пул.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
7.	Фінансовий менеджмент і маркетинг на ринку перестраховання	Денна 2/0/2	Ціна страхового продукту, її ринкова і статистична складові. Управління ціною страхового продукту. Платоспроможність перестрахової компанії. Нормативне співвідношення активів і зобов'язань перестраховика (маржа платоспроможності). Доходи і витрати перестрахової компанії. Основні фінансові результати діяльності перестрахової компанії. Співстраховання і перестраховання як стратегія забезпечення фінансової стійкості страхових операцій. Регулювання перестраховальних операцій. Маркетинг у перестраховій діяльності: зміст та цілі маркетингу, комплекс маркетингу, стратегія збуту на страховому ринку.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання

Рекомендована література

1. Про страхування : Закон України від 07 березня 1996 № 85/96-ВР / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80>
2. Кнейслер О.В. Ринок перестрахування України: теоретико-методологічні доміанти формування та пріоритети розвитку: монографія / О.В. Кнейслер. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 416 с.
3. Страхувий і перестраховий ринки в епоху глобалізації : моногр. / О. В. Козьменко, С. М. Козьменко, Т. А. Васильєва та ін. – Суми : Університетська книга, 2011. – 388 с.
4. Страхування : підручник / [Базилевич В. Д., Базилевич К. С., Пікус Р. В. та ін.] за ред. В. Д. Базилевича. – К. : Знання, 2008. – 1019 с.
5. Страхування: практикум: навч. посіб. / за ред. В.Д. Базилевича.- 2-ге вид., перероб. і допов. - К.: Знання, 2011. - 607 с.
6. Говорушко Т.А. Страхуві послуги. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 376 с.
7. Страхування : навчальний посібник / О. С. Журавка, А. Г. Бухтіарова, О. М. Пахненко. – Суми : Сумський державний університет, 2020. – 350 с.

Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки щодо виконання контрольної роботи з дисципліни «Управління перестраховальними операціями» для студентів заочної форми навчання спеціальності 072 Фінанси банківська справа та страхування / Укладач: Степура В.В., – Северодонецьк: Видавництво Східноукраїнського національного університету ім. В.І. Даля, 2016. – 18 с. електронне видання.
2. Методичні вказівки для практичних занять з дисципліни «Управління перестраховальними операціями» для студентів спеціальності 072 Фінанси банківська справа та страхування / Укладачі: Степура В.В. – Северодонецьк: Видавництво Східноукраїнського національного університету ім. В.І. Даля, 2016. – 19 с. електронне видання.
3. Текст лекцій з дисципліни «Управління перестраховальними операціями» для студентів спеціальності 072 Фінанси банківська справа та страхування / Укладач: Степура В.В. – Северодонецьк: Видавництво Східноукраїнського національного університету ім. В.І. Даля, 2017. – 122 с. електронне видання.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	20
Тести	25
Індивідуальні завдання	25
Залік	30
Разом	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Студент може пройти певні онлайн-курси, які пов'язані з темами дисципліни, на онлайн-платформах. При поданні документу про проходження курсу студенту можуть бути перезараховані певні теми курсу та нараховані бали за завдання.

Під час виконання завдань студент має дотримуватись політики академічної доброчесності. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Списування є забороненим.

Завдання і заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана.

Поведінка в аудиторії:

На заняття студенти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Під час занять студенти:

- не вживають їжу та жувальну гумку;
- не залишають аудиторію без дозволу викладача;
- не заважають викладачу проводити заняття.

Під час контролю знань студенти:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;
- розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб);
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.